

‘Resultaat niet meer afhankelijk van bouwvakker’

Industrieel bouwen met hout op een nieuwe manier. Zo kenschetsen architect Gijs Baks en Bouwpuur-eigenaar Claudia van Pul de eetwinkel Dames Dietz in Oegstgeest. De wanden van het compacte pand zijn opgetrokken uit hout en ook de vloeren bestaan uit het door Bouwpuur geleverde Nur-Holz. De houten constructie wordt aan de buitenzijde aan het oog onttrokken door een beschermende schil van leipannen.

TEKST **Albert Schuurman**
FOTOGRAFIE **BDU Uitgevers, BaksvanWengerden Architecten**

Eetwinkel Dames Dietz is een bijzondere, maar geen uitgesproken verschijning in Oegstgeest. Het nieuwgebouwde pand staat tegen een bestaande winkel aan en maakt deel uit van het winkelaanbod in de De Kempenaerstraat. De vorm van het pand is allesbehalve standaard, maar door de bruin-grijze leipannen treedt het niet op de voorgrond. “De wens was om een duidelijk herkenbare toevoeging te bouwen; wij streven naar eigentijdse en innovatieve architectuur”, zegt architect Gijs Baks, samen met Jacco van Wengerden, eigenaar van BaksvanWengerden Architecten in Amsterdam. “De vorm van het pand is mede gebaseerd op het recht van overpad dat op dit perceel lag. De eerste verdieping knikt daarom naar buiten – over het bewuste pad – om op het kleine perceel het optimale volume te creëren.”

In de eetwinkel is het hout dat de klok slaat. Daar draagt het toegepaste Nur-Holz – een bouwsysteem van massief houten panelen – volop bij aan de uitstraling van het interieur. Alle wanden zijn opgetrokken uit hout en voor het grootste deel zichtbaar. Voor Nederland is dit het eerste, publiek toegankelijke bouwwerk dat in Nur-Holz is uitgevoerd. Er zijn al wel verschillende huizen met Nur-Holz gebouwd.

Delicatessen

Baks kreeg van Elisabeth en Marieke Dietz de opdracht hen te helpen bij het verwezenlijken van hun plannen om een winkel

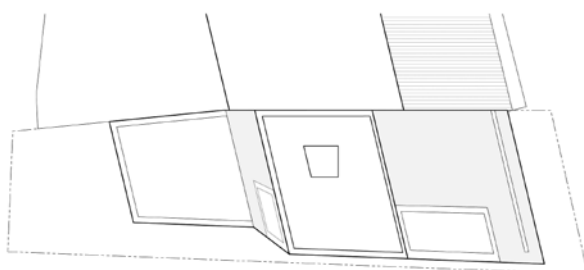
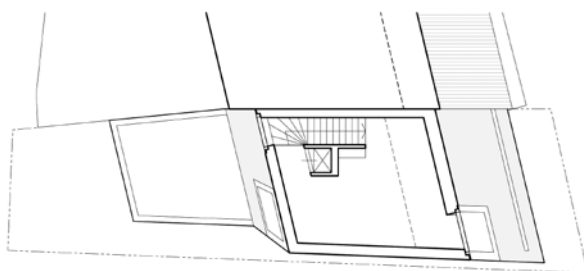
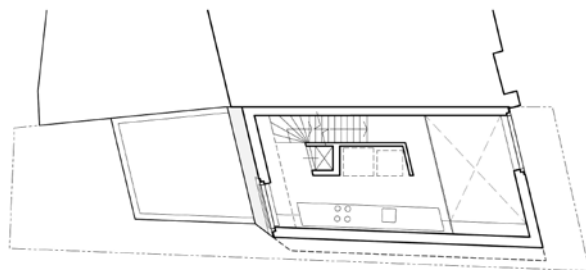
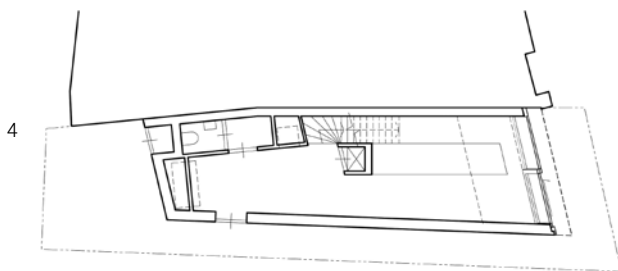

- 1 Voor Nederland is Dames Dietz het eerste, publiek toegankelijke bouwwerk dat in Nur-Holz is uitgevoerd.
- 2 De vorm van het pand is allesbehalve standaard, maar door de bruin-grijze leipannen treedt het niet op de voorgrond.
- 3 De houten kozijnen zijn slechts deels zichtbaar omdat ze zijn weggewerkt binnen de detaillering van de massieve panelen.

te openen. Het ontwerp moest aansluiten bij de insteek van de zussen voor hun nieuwe zaak, namelijk het bereiden en verkopen van duurzame voedselproducten. Een natuurlijke uitstraling als die van hout was daarom een logische keuze. Door de uitkraging over het pad bleek het bouwen met massief houten panelen ook constructief een goede keuze.

De voorbereiding voor de bouw van Dames Dietz verliep allesbehalve vlot, aldus Baks. "Het ontwerp kwam niet zonder slag of stoot door de gemeentelijke welstandscommissie. Het aanbrengen van subtiele wijzigingen heeft het plan rijker en completer gemaakt; het heeft echter wel anderhalf jaar geduurd. Het was een intensieve voorbereidingstijd, maar dat is goed geweest. We hebben de tijd genomen om bijvoorbeeld door

4 Dames Dietz per etage getekend.

5 Voor de stevigheid zijn de zijkanten van de traptreden onderling verbonden met een stalen constructie.

6 Het ontwerp moest aansluiten bij de insteek van Dames Dietz: de bereiding en verkoop van duurzame voedselproducten.

Allround Dakexpert een mock-up te laten maken van de schiefflopende hoeken. De traagheid van het proces is de kwaliteit van het ontwerp ten goede gekomen.”

Engineering

Ook de engineering van de houten wanden vergde tijd. “Alles is uitgeëngineerd”, vertelt Baks. “We wilden niet dat het leidingwerk zichtbaar zou zijn, dus zijn de sparingen hiervoor al in de fabriek meegenomen. Dit moest uiterst precies gebeuren omdat de panelen in het zicht blijven.” Claudia van Pul – eigenaar van Nur-Holz-leverancier Bouwpuur – vult aan: “Het in elkaar zetten van de wanden is eigenlijk nog het minste werk. Van tevoren moet je zeker weten dat het voor 100 procent klopt. Het is zichtwerk, dus je kunt niet meer schaven of schuren. Het voordeel daarvan is dat het uiteindelijke resultaat niet afhangt van de bouwvakker die hier bezig is.” Baks: “De timmerman kan niet meer fout frezen, omdat hij niet meer mag frezen. Tegelijkertijd reduceren we zo de kosten. Doordat

de houten ruwbouw zichtwerk blijft zijn er veel minder afbouwkosten.”

Het voor de wanden benodigde hout wordt dus in kant-en-klare panelen aangeleverd. Van Pul: “Het is een soort lego-bouwpakket, waarbij hooguit een klap van een hamer nodig is. De maatvoering komt heel nauwkeurig, maar dat is tegenwoordig allemaal mogelijk, dankzij goede software en computergestuurde machines.”

De Nur-Holz-wandpanelen hebben een constructieve kern, waartegen aan beide kanten kruiselings hout wordt gemonteerd. “Op die manier kunnen we maatvast wanden leveren van minimaal 9 en maximaal 36 cm dik”, vertelt Van Pul. “Dankzij deze constructie wordt de werking van het hout opgeheven, maar is er wel ruimte voor onderlinge werking van de panelen. Het leeft dus wel.”

De panelen worden niet gelijmd, maar met beukenhouten schroeven aan elkaar bevestigd. “De schroeven worden gedroogd, zodat ze na de bevestiging het restvocht uit de panelen opnemen. Daardoor zetten ze uit en gaan ze niet meer los.”

Nur-Holz wordt lang niet altijd voor zichtwerk gebruikt, zodat het geen probleem is als de schroeven door-en-door gaan. Omdat in eetwinkel Dames Dietz vrijwel al het hout zichtbaar is, is een verdekt schroefstelsel toegepast.

Ruimtelijke kwaliteit

Het interieur van de winkel is opgebouwd uit drie materialen: beton, hout en de witte interieurdelen. De wanden, verdiepingsvloeren en de trap zijn alle uit hout vervaardigd. Het hout wordt afgewisseld met een vloer van beton en een videhek van staal. Evenals de toonbank zijn het hek en de liftschaft in wit uitgevoerd. “Dat is nadrukkelijk geen hout”,

verklaart Baks. “De onderbreking van het hout zorgt ervoor dat ondanks de smalle van de ruimte, de winkel breed aanvoelt. Ook de vide voegt veel toe aan de ruimtelijke kwaliteit. De winkel profiteert hierdoor ook van de lichtval door het raam aan de achterzijde van de eerste verdieping.” Op de videvloer is de keuken ingericht.

Evenals de opgang naar de tweede verdieping, waar de voorraad is opgeslagen, is de trap van de begane grond naar de eerste etage uitgevoerd in hout. De treden zijn voor een klein deel open; voor de stevigheid zijn de zijkanten ervan onderling verbonden met een stalen constructie. Aangezien deze dezelfde kleur heeft als het hout zelf, valt dit nauwelijks op.

Op de bovenverdiepingen zijn de grote ramen gevat in houten kozijnen. Van buiten zijn deze voorzien van een aluminium behuizing. Binnen zijn de kozijnen slechts deels zichtbaar omdat ze zijn weggewerkt binnen de detaillering van de massieve panelen. “Die verfijning komt ook terug in de zijdeur”, zegt Baks. “We hebben aan de buitenzijde de deur ‘weggewerkt’ door hetzelfde patroon te hanteren als dat van de muur, die ook is bekleed met leipannen. Dit creëert een rustig totaalbeeld.” De glazen winkelpui, waarvan de helft als elektrische schuifdeur dient, heeft stalen kozijnen.

Nieuwe manier

Het toepassen van een systeem als Nur-Holz is een nieuwe manier van industrieel bouwen met hout, stelt Van Pul. “Het is technisch beter en het is wat anders dan stapelbouw. Als je dit goed neerzet, gaat het eindeloos mee. Het is milieuvriendelijk en volledig biologisch afbreekbaar.” Energiezuinig bouwen met Nur-Holz behoort tot de mogelijkheden. “Dan isoleer je de

PROJECTGEGEVENS

Opdrachtgever: Dames Dietz, Oegstgeest

Architect ex- en interieur: BaksvanWengerden Architecten, Amsterdam

Aannemer: Van Berkel Aannemers, Leimuiden

Levering houten panelen: Bouwpuur, Roosendaal

Levering houten kozijnen: Van Berkel Aannemers, Leimuiden

Levering houten trappen: Van der Geest Trappenmakerij, Zoeterwoude

Levering keramische leipannen: Allround Dakexpert, Deurne

Constructeur houten casco: Adviesbureau Luning, Doetinchem

Interieurbouwer: Thomas Meubels, Amsterdam

wanden na aan de buitenkant”, zegt Van Pul. “Daarmee is een Rc-waarde van 10 haalbaar. We kunnen Nur-Holz ook hybride toepassen, dat wil zeggen: in combinatie met bijvoorbeeld ander hout of een betonvloer.”

Opdrachtgever Elisabeth en Marieke Dietz stellen op de Dames Dietz-website dat hun pand met zoveel mogelijk duurzame materialen is gebouwd; dat past bij hun producten en persoonlijkheid. “Niets is zo duurzaam als iets dat mooi is”, vult Baks daarop aan. “Iets dat mooi is, wordt met liefde onderhouden en bewaard. Die positieve waardering zorgt er ook voor dat een gebouw toekomstbestendig is.”

6